

визначено, що кожна школа має прийняти Статут щодо булінгу, залучати до роботи батьків, громаду, учнів, представників органів управління освітою, церкву, поліцію. Також необхідно призначити педагога або психолога штату, який має відповідати за вирішення питань, пов'язаних із булінгом і до обов'язків якого належало б спостереження за поведінкою учнів, консультування та надання необхідної допомоги.

Основними заходами в просвітницько-профілактичній роботі в школах Великої Британії є внесення питань, пов'язаних із булінгом, у навчальні програми, які присвячені основам психології, соціального життя та здоровому способу життя; соціальні заходи, відповідно до шкільного календаря позакласних подій, спрямованих на підвищення обізнаності учнів стосовно питань булінгу та попередження його випадків. Цікавою комплексною формою соціально-педагогічної роботи щодо попередження булінгу серед дітей є проведення Антибулінгового тижня в школі. Цей захід спрямований на формування неприйнятності ставлення до явища булінгу, а його ефективність полягає в комплексності, оскільки передбачає поєднання різних форм роботи (бесіди, відеолекторії, виставки, тренінгові заняття), а також у всеохоплюваності (залучено всіх учнів школи, педагогів, батьків і громадське самоврядування). Антибулінговий тиждень у школі сприяє кращому усвідомленню учнями своїх прав, свобод та обов'язків, розвиває розуміння та повагу до відмінностей між людьми, інформує про сутність і види булінгу, його наслідки, можливості надання дитині кваліфікованої психологічної допомоги.

Булінг – це нове поняття в нашому житті, воно має велике значення, тому що насильство у школі має негативні наслідки для школяра, як в період його навчання так і в подальшому його житті. Це має бути більш обізнане для кожного з нас.

Науковий керівник Г. С. Бабак

УДК 343.9:343.226

**МАКСИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ КУРАСОВ,
КИРИЛО АНДРІЙОВИЧ СИНЕЛЬНИК**

Харківський національний університет внутрішніх справ

БУЛІНГ ЯК ФОРМА НАСИЛЬСТВА. МЕТОДИ БОРОТЬБИ З БУЛІНГОМ

На сьогоднішній день серед усіх форм проявлення насильства дуже актуальною є така форма як булінг. Булінг – це форма насильства, яка

найбільше існує в школах. Він може приймати форми антисоціальної поведінки, такі як образа, вимагання, фізичне насильство, поширення чуток, виключення з соціальних груп, псування майна, а також загрози. Головною формою булінгу є психологічний тиск, а фізичне насильство зустрічається набагато рідше. Сьогодні булінг в багатьох країнах сприймається як серйозна проблема, з якою треба боротися.

Тому виникає питання чи можливо це зупинити або запобігти?

У багатьох європейських країнах соціальні працівники та психологи проводять різні тренінги з дітьми. Вони пояснюють дітям усі наслідки булінгу, як можна захистити жертву. Дітей вчать втручатися, а не просто спостерігати за насильством. Їм роз'яснюють що будь-яка дитина може стати жертвою. експерти розігрують різні ситуації, щоб діти знали, що потрібно робити і говорити, якщо складеться схожа ситуація. Така система боротьби з булінгом схожа з нашою, українською, де такі заняття проводить поліція, а саме сектор ювенальної превенції, але наразі цього недостатньо, щоб ефективно протистояти цій проблемі. На наш погляд, буде корисно розглянути методи боротьби з цією проблемою у різних країнах.

Наприклад, У США і Канаді створюється команда з найактивніших, позитивних з лідерськими якостями учнів школи так звана «Link Crew». Їх спеціально готують і відбирають для того щоб вони були наставниками дітям по молодше. За кожним з них закріплюється певний клас і кількість учнів. Вони повинні цікавитися проблемами закріпленими за ними дітей, всіляко допомагати їм. Старшокласники краще адаптовані до школи та зможуть допомогти майже в усіх проблемах, про можливе цькування вони також дізнаються першими. У школах, де працює така система, булінга практично не існує. Курирує «Link Crew» шкільний психолог або один з найкращих вчителів школи. Одну годину в тиждень всі члени команди повинні провести за заняттями, теми яких: Як правильно слухати, коли мало часу? Як познайомити дітей? Як допомогти вирішити конфлікти? Що робити, якщо зіткнувся з цькуванням? У США і Канаді участь в команді розглядається як повноцінний шкільний предмет, за який учні, що потрапили в Команду, отримують оцінку.

У Казахстані існує «Рада батьків» – група шанованих батьків, не більше чотирьох чоловік. У будь-якій школі можна знайти відповідального батька, наприклад співробітника органів внутрішніх справ, прокуратури, або юриста, або керівника, або військового. Вони розглядають випадки булінгу за заявою вчителя або жертви, і забезпечують доведення до стадії виконання санкцій щодо буллера. Також існує метод «Правила школи». Як тільки батьки віддають дитину до школи, вони отримують лист з текстом, який повинні прочитати разом з дітьми. На аркуші великими літерами будуть представлені основні правила цієї школи. В основному, не більше 8. Там розглянуті найнеобхідніші правила щодо шкільної

форми, мобільних телефонів, жувальної гумки, роликів та буллінгу. Позиція заявляється чітко – буллінг неприпустимий. За порушення цих правил застосовуються певні санкції.

Безумовно, буллінг є формою насильства, з якою потрібно боротися, і ми сподіваємося що в майбутньому, ми викоринимо буллінг як явище, а поки що треба як можна більше намагатися протидіяти йому.

Науковий керівник Н. В. Краснова

УДК 343.9:343.226

**МАЙСА КУРБАЄВА,
НАЗАР ОДЕГАНОВ**

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди*

ПРОБЛЕМА НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ЖІНОК В ЄВРОПІ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЗІЇ

Насильство проти жінок – одночасно наслідок і причина нерівноправного становища жінок в суспільстві. Напередодні 25-річчя з часу прийняття історичної Пекінської декларації, в ООН привертають увагу до проблеми насильства над жінками в Європі і Центральній Азії.

В Європейській економічній комісії ООН підкреслюють, що пережите жінками насильство або його загроза заважають жінками повноцінно брати участь в житті суспільства. Там нагадують, що для того, щоб вирішувати проблему, потрібно знати її масштаби, а багато випадків гендерного насильства не оприлюднюються - або зі страху відплати, або з помилкового почуття сорому і небажання «зганьбити» сім'ю. Важливе значення має також сприйняття та усвідомлення цієї проблеми суспільством.

В Женеві пройшла зустріч з перегляду виконання Пекінської платформи дій, прийнятої в 1995 році. Тоді вперше лідери всіх країн визнали, що права жінок – це ті ж права людини, і зобов'язалися їх дотримуватися. У числі іншого, вони пообіцяли покласти край насильству проти жінок. Однак сьогодні, майже 25 років по тому, ця проблема існує у всіх країнах без винятку, в тому числі в державах Європи та Центральної Азії.

Експерти ООН відзначають, що боротьба з насильством проти жінок є пріоритетом аж ніяк не у всіх країнах, а в деяких навіть не існує законів про побутове насильство і інших формах насилія проти жінок. Як приклад вони наводять Білорусь, Ліхтенштейн, Туркменістан і Узбекистан. Їх турбує і декриміналізація деяких аспектів домашнього насильства.

Інші приводи для тривоги - насильницькі і ранні шлюби, так зване «жіноче обрізання» і різновид інфантицида – коли майбутні батьки вибирають стать плоду.